

Сон короля

КУПИТИ

Головний герой роману Еммануїл мріє бути письменником, скільки себе пам'ятає. Він завзято шукає свою тему, свою музу, своє місце у світовій літературі, однак має цілу купу причин, що не сприяють творчому процесу. У той момент, коли Еммі вже майже не болить його нездійсненна мрія, він потрапляє до загадкової організації під назвою «Спілка забутих письменників», членами якої є невідомі літератори — нецікаві колись і забуті тепер. Еммануїлові пропонують вигідну співпрацю. Він погоджується і раптом розуміє, що тут не все так просто. Адже звідки у забутих письменників великі гроші? Хтось телефонує йому і мовчить. Якись підозрілі молодики все частіше зустрічаються героєві на вулиці під час прогулянок.

Партія в шахи починається з ходу пішака. Яку ж роль відведено головному героєві? І чим завершиться ця гра у шахи в реальному житті Еммануїла?

Шахівниця

Емма дивився з вікна аудиторії на кам'яні клітини площі Дзержинського. Йому ввижалося, ніби це величезний панцир. Маленька фігура на кубіку постаменту, будівлі, ліхтарі — усе приклеєне до спини черепахи і, звісно, просувається вперед, до світлого майбутнього, але так повільно, що важко розгледіти хоч якісь зміни навкруги. Або ж черепаха така велика, що на її спині легко вміщається весь світ. Ця думка дуже сподобалась Еммі. «Світ спочиває на черепасі», — записав він у своєму конспекті з історії партії на останній сторінці. Про всяк випадок олівцем. Мати вчила його бути обережним: не обпечися, не застудися, не помилися! Із таким не жартують. Тим більш 1978 року.

— Що вас так розвеселило, юначе? Ви цілу лекцію посміхаєтесь, — лектор тицяв ручкою перед собою, і Емма не одразу зрозумів, що звертаються саме до нього.

— Я в захваті, — відповів хлопець.

— Що саме вас захопило, дозвольте поцікавитися? — лектор примружився, схилив голову набік.

— Мудрість наших вождів, — натхненно відповів Емма.

— Прізвище? — лектор клацнув ручкою.

— Прямков, — захопнувши, відповів хлопець.

Прямкову завжди хотілося бути письменником. Коли Емма ходив до третього класу, він охайно виводив на обкладинці зошита своє прізвище «Прямков» і мріяв написати таку книжку, щоб розміром та кількістю сторінок не поступалася старій енциклопедії тридцять четвертого ро-ку. Енциклопедію цю Емма бачив у сусіда по комунальній квартирі, коли разом із однокласниками, майбутніми піонерами, оббігав весь дім, збираючи макулатуру. Сусід дядя Коля у відповідь на запит школярів поскуб брудним нігтем груди під синьою бавовняною майкою, вигріб з-під столу стос газет: «Нате...». Потім зважив у руці закопчений чайник і поставив його на темно-

зелений том енциклопедії, а на вдячний дитячий гомін гаркнув кашлем: «Усе».

Десь до восьмого класу Емма не втрачав надії створити який-небудь шедевр світової літератури. Йому марилося, що коли-небудь втомлено й сумно, як Хлебников, скаже про себе: «А таких, як я, жодного нема..». Його руки були синіми від чорнила, прищаве чоло вкривав кучерявий чуб. Він уже здогадувався з поглядів однокласниць, що блондин із блакитно-сірими очима - це виграшний білет у лотереї чоловічих чеснот. Але тут у його життя ввірвалися класики, сучасники й комсомол. Стати класиком — це дуже привабливо. Навіть пояснювати нема чого, достатньо лишень зазначити — обов'язкове включення до шкільної програми. Хоча з іншого боку: скільки класиків здобули визнання ще за життя? Із сучасними поетами й прозаїками було трохи складніше. Їм Еммануїл заздрив. Шалено. Думки про те, що вони вже щось пишуть, і про те, що хтось із них уже стоїть у черзі на присвоєння звання «майбутній класик», приходили до нього щоразу, коли він розгортав у бібліотеці підшивку журналу «Юність» або «Красная Новь». Але це ніяк не спонукало до творчості. «Я зміг би краще..» — гордо думав хлопець після читання чиеїсь повісті...

Очікуючи, поки закипить гороховий суп, Емма дивився, як сусідка крутить фарш на котлети. Кусні мерзлої яловичини, білі сухарі, шматки свинини, скибки старого сала й половинки перламутрової цибулини — усе падало в жерло м'ясорубки, аби перетворитися на рожевих хробаків. «Як Толстой. Хочу бути письменником рівня Толстого!» — промайнуло в його голові. Суп завирував. Емма зняв алюмінієву каструльку з вогню жмутом ситцевих ганчірок — мама працювала швачкою в ательє, їй бракувало часу на прикрашання побуту.

До філологічного факультету університету Еммануїл Прямков вступив без особливих складнощів. Крім нього, на потоці навчався ще аж один хлопець, але в групі прикладної лінгвістики. Писати конспекти власноруч доводилося зрідка — вистачало однокурсниць, які майже не заперечували, якщо Еммануїл позичав у них зошити. За підсумками другого семестру з вісімдесяти жриць філології шістнадцять присвячували йому вірші, десять

підгодовували пиріжками — усі інші періодично ходили з ним до кіна, сідали поруч на семінарах, засинали в одному ліжку, пили чай в університетському буфеті й заглядали у вічі, але не могли точно визначитися зі своїм ставленням до нього. Таке насичене життя не залишало Еммі можливості творити.

Коли від народження потрапляєш у затісний і галасливий світ із єдиною вбиральнею на вісім кімнат, то швидко вчишся вимикати світло, зачиняти двері й ховати емоції від сусідів. Порівняно з Еммануїлом дипломатичні навички Талейрана — ніщо. Він одразу зрозумів, що в суто жіночому колективі йому потрібні союзниці, тобто подруги, які мають вплив на інших дівчат. Якщо припустити вірогідність невдалих стосунків чи поодиноких фіаско зі всіма студентками курсу, імовірність обструкції або ігнорування з боку «колишніх» — близько ста відсотків. Було б непогано хоч із кимось спілкуватися. З подругами в жодному разі не можна спати. Тому треба було обрати дівчат, які викликають передусім повагу. Еммануїл затоваришував із Натусею й Жанною - вони сиділи у третьому ряду на загальних лекціях потоку. Емма зазвичай сидів рядом вище, та якось вчасно запропонував Натусі ручку. Дівчина озирнулася, у скельцях її окулярів здригалися люмінесцентні трубки стелі. Сказала ввічливо, але стримано:

— Дякую.

— Пусте... Завжди до ваших послуг! — хлопець ледь помітно всміхнувся.

На цих словах довгокоса білявка Жанна посміхнулася і спитала:

— Чи в тебе на всіх канцтоварів вистачить?

— Мама навчала ділитися тільки зі справжніми друзями, — Емма звузив очі так само, як вона.

— Ти дивись, Натуся, який гарний хлопчик! Як тебе звать?

— Прямков.

Дівчата засміялися.

— Твоє прізвище знає весь курс! Як твоє ім'я?

— Еммануїл.

Жанна и Натуся презирнулися.

— Усе цікавіше й цікавіше! — пошепки прокоментувала Натуся. Дівчата повернулися до конспектів, бо викладач перервав свій монолог і невдоволено глянув у їхній бік.

Того ж дня, цмулячи каву у «Кулеметі», Еммануїл слухав коротенькі історії своїх нових подруг. Натусю з Жанною поселили до однієї кімнати гуртожитку. Спершу мало не щотижня вони сварилися, а потім якимось дивом дійшли згоди.

— І стали вони жити-поживати й горя не знати, — зареготала Жанна. Вона вчилася на філологічному, бо про це мріяв її дідусь. Це все, що зазвичай Жанна розповідала про своє навчання і про дідуся. На слові «дідусь» Жанна завжди замовкала, тож було незрозуміло, про що саме мріяв її дідусь: про освіту онуки чи про власну. Тому Емма подумки занотував, що цієї теми порушувати не варто.

Натуся розповідала, що мріяла стати журналісткою, але чомусь в останню мить передумала, напевно, злякалася творчого конкурсу, — і подала документи на спеціальність «мова і література».

Після першого семестру знайшла собі роботу поза штатом у редакції газети.

Черга оповідати дійшла до Еммануїла. Він сказав:

— Я вступав на «філологію», бо майже нічого не тямлю в математиці.

— Е, друже, ні! — Жанна знову вдивлялася йому в очі, від чого Еммі ставало незручно. — Правду-правду!

— Гаразд, - погодився він, розуміючи, що здає дівчатам свою таємницю. — Я з дитинства мрію бути письменником.

Він чекав, що дівчата глузуватимуть, але Жанна промовчала, а Натуся цілком серйозно спитала:

— Про що ти пишеш?

— Так... Поки що нічого епохального чи революційного, — Емма дивився на візерунки кавової гущі.

— Яюсь приходь у гості й почитай, — сказала Жанна просто.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ